

ZAGADNIENIE PRAWNE

W sprawie o zapłatę na skutek apelacji od wyroku Sądu Rejonowego [...] w W.
z dnia 28 maja 2013 r.

Czy osoba będąca członkiem zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością uprawniona z mocy postanowień umowy spółki do reprezentowania spółki łącznie z drugim członkiem zarządu, może zostać ustanowiona pełnomocnikiem do określonego rodzaju czynności przez zarząd tej spółki?

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy oddalił powództwo N. K. sp.z o.o. przeciwko C. sp. z o.o. Z uzasadnienia wyroku wynika, że powodowa spółka dochodziła należności wynikających z zawartej w dniu 24 czerwca 2008 r. przez N. P. sp. z o.o. i pozwaną spółkę umowy najmu lokalu użytkowego. Strona pozwana broniła się zarzutem nieważności umowy. Twierdziła, że umowę w imieniu wynajmującego podpisała B. T., która nie była uprawniona do składania oświadczeń woli w jej imieniu. Była bowiem członkiem zarządu spółki, który nie był uprawniony do jednoosobowej reprezentacji spółki. Zostało jej wprawdzie udzielone pełnomocnictwo przez uprawnionego do jednoosobowej reprezentacji spółki członka zarządu P. P.-R., które uprawniało do zawierania określonych rodzajowo umów w imieniu spółki, to jednak nie było ono skuteczne. Pozwana spółka wyznaczyła spółce N.P. sp. z o.o. trzydniowy termin na potwierdzenie umowy najmu. Ta ostatnia w odpowiedzi wskazała na brak podstaw do konieczności potwierdzenia z jej strony przedmiotowej umowy najmu.

Sąd Rejonowy podzielił stanowisko strony pozwanej. Uznał, że powództwo było bezzasadne tylko z tego powodu, że umowa najmu była nieważna, gdyż B.T. nie

mogła zawierać skutecznie umów najmu w oparciu o przedłożone do akt sprawy (k.29-30) pełnomocnictwo. Sąd powołał się na treść art.205 ksh, który reguluje zasady reprezentacji spółki. Wskazał na duże rozbieżności w doktrynie dotyczące możliwości udzielenia prokury bądź pełnomocnictwa do jej reprezentowania jednemu z członków zarządu w sytuacji, gdy umowa spółki przewiduje reprezentację łączną. Ostatecznie uznał, że ustanowienie pełnomocnikiem członka zarządu takiej spółki wydaje się *prima facie* naruszać zasady łącznej reprezentacji spółki. Sąd zgodził się z prezentowanym w literaturze prawniczej poglądem, że jeżeli udziałowcy postanawiają, iż w spółce obowiązywać ma zasada reprezentacji łącznej to uznanie za dopuszczalne ustanowienie członka zarządu spółki z o.o. jej pełnomocnikiem stanowiłoby naruszenie przyjętej przez wspólników zasady i w konsekwencji stanowiłoby obejście przepisów kodeksu spółek handlowych o reprezentacji łącznej. Ustanowienie członka zarządu jej pełnomocnikiem prowadziłoby do zastąpienia organu osoby prawnej pełnomocnikiem, który działałby w jego imieniu. Stanowiłoby to też niedopuszczalne ograniczenie prawa do reprezentacji z uwagi na to, że członkowi zarządu przysługuje szerszy zakres uprawnień niż pełnomocnikowi. Ustanowienie członka zarządu pełnomocnikiem spółki, zdaniem Sadu Rejonowego, powodowałoby w takiej sytuacji ograniczenie jego kompetencji. Sąd wskazał dalej, że w pewnych sytuacjach mogłoby też dojść do wątpliwości, czy wyposażony w pełnomocnictwo członek zarządu działa jako pełnomocnik czy wyłącznie jako członek zarządu.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zostało powołane stanowisko Sądu Najwyższego przedstawione w uchwale z dnia 23 sierpnia 2006 r. sygn. akt III CZP 68/06, które dopuściło możliwość ustanowienia członka zarządu spółki jej pełnomocnikiem do poszczególnych czynności prawnych. Sąd Najwyższy wskazał, że brak jest przepisów, które zakazywałyby udzielania pełnomocnictwa członkowi zarządu spółki, a ponadto niektóre przepisy pozakodeksowe dopuszczają sytuację, w której pełnomocnictwo zostaje udzielone członkowi organu osoby prawnej (np. art. 55 § 1 prawa spółdzielczego). Zdaniem Sądu Najwyższego możliwość udzielenia pełnomocnictwa członkowi zarządu nie prowadzi również do obejścia ustawowych czy umownych zasad reprezentacji spółki, bowiem członek zarządu nie traci możliwości jej reprezentacji jako członek organu osoby prawnej, a zyskuje jedynie dodatkowy tytuł do działania za osobę prawną; tytułem tym jest złożone przez spółkę

oświadczenie woli, w którym członkowi zarządu udziela się pełnomocnictwa. Wreszcie działanie członka zarządu w charakterze pełnomocnika spółki nie zagraża bezpieczeństwu obrotu, a za dopuszczalnością połączenia funkcji przemawiają względy praktyczne.

Sąd Rejonowy wskazał, że powołana wyżej uchwała wywołała szeroką dyskusję w doktrynie, która nie doprowadziła jednak do ustalenia ostatecznego i jednolitego poglądu w omawianej kwestii. Padały głosy aprobujące i krytyczne w stosunku do stanowiska zawartego w uchwale.

Sąd Rejonowy uznał, że pogląd Sądu Najwyższego nie jest dla niego wiążący w niniejszej sprawie z uwagi na treść art. 390 § 2 kpc, a on sam „nie do końca podziela pogląd wyrażony w uchwale”. Ponadto zwrócił uwagę, że przedmiotem uchwały było jedynie udzielenie pełnomocnictwa szczególnego, które budzi najmniej wątpliwości. Tymczasem udzielone B.T. pełnomocnictwo z dnia 19 maja 2006 r. nie było pełnomocnictwem do konkretnej czynności prawnej (pełnomocnictwem szczególnym), ale pełnomocnictwem do zawarcia określonej kategorii umów (pełnomocnictwem rodzajowym). Z tych wszystkich przyczyn, jak już wyżej wskazano, Sąd Rejonowy uznał, że skoro pełnomocnictwo dla B.T. nie było skuteczne, to umowa najmu była nieważna, a odmowa jej potwierdzenia przesądziła o bezzasadności dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia.

W apelacji od wyroku skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu m.in. naruszenie art. 95 § 1 kc, art.204 i 205 ksh w zw. z art. 18 § 1 i § 2 ksh, art.214 ksh i art.243 § 3 ksh poprzez błędną ich interpretację i niewłaściwe przyjęcie, że członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością uprawniony do jej reprezentowania łącznie z innym członkiem zarządu nie może być ustanowiony pełnomocnikiem spółki do dokonywania w imieniu i na rzecz spółki czynności prawnych poszczególnego rodzaju, podczas gdy przepisy te, stanowiące zamknięty katalog wyłączeń w tym zakresie, nie wyłączają takiej możliwości.

Przy rozpoznawaniu apelacji powstało zagadnienie prawne budzące poważną wątpliwość, a mianowicie czy osoba będąca członkiem zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością uprawniona z mocy postanowień umowy spółki do reprezentowania spółki łącznie z drugim członkiem zarządu może zostać ustanowiona pełnomocnikiem do określonego rodzaju czynności przez

zarząd tej spółki ?

Rozstrzygnięcie tego zagadnienia jest niezbędne do rozpoznania apelacji strony powodowej w niniejszej sprawie. Pozwoli bowiem na ocenę, czy Sąd pierwszej instancji zasadnie uznał, że pełnomocnictwo rodzajowe dla B.T. nie uprawniało jej do zawierania umów najmu lokali użytkowych. Zagadnienie przedstawione Sądowi Najwyższemu od dawna budzi ożywione spory w doktrynie. Powołana wyżej uchwała tego Sądu nie odnosi się do sytuacji pełnomocnictwa rodzajowego, a jedynie do pełnomocnictwa szczególnego, co jednoznacznie wynika z jej treści.

Przedstawione w niej argumenty przemawiałyby za przyjęciem stanowiska, że osoba będąca członkiem zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, uprawniona z mocy postanowień umowy spółki do reprezentowania spółki łącznie z drugim członkiem zarządu, może zostać ustanowiona pełnomocnikiem także do określonego rodzaju czynności przez zarząd tej spółki. Te argumenty to brak przepisów zakazujących udzielania pełnomocnictwa członkowi zarządu spółki, istnienie przepisów pozakodeksowych dopuszczających sytuację, w której pełnomocnictwo zostaje udzielone członkowi organu osoby prawnej, uznanie, że możliwość udzielenia pełnomocnictwa członkowi zarządu nie prowadzi do obejścia ustawowych czy umownych zasad reprezentacji spółki, a działanie członka zarządu w charakterze pełnomocnika spółki nie zagraża bezpieczeństwu obrotu, a także względy praktyczne.

Z kolei za odmiennym stanowiskiem, przyjętym przez sąd pierwszej instancji, przemawiają takie argumenty, jak to, że ustanowienie pełnomocnikiem do czynności rodzajowych członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością może faktycznie naruszać zasady łącznej reprezentacji spółki. W sytuacji bowiem kiedy udziałowcy postanawiają, iż w spółce obowiązywać ma zasada reprezentacji łącznej, to uznanie za dopuszczalne ustanowienie członka zarządu spółki z o.o. jej pełnomocnikiem stanowiłoby naruszenie przyjętej przez wspólników zasady i w konsekwencji stanowiłoby obejście przepisów kodeksu spółek handlowych o reprezentacji łącznej. Istnieje uzasadniona obawa, że pełnomocnik działający w imieniu spółki, posiadający pełnomocnictwo szersze od szczególnego, faktycznie zastąpiłby w dużym zakresie organ spółki, działając w jego imieniu. Taka sytuacja

powodowałyby podejrzenie, że zarząd, udzielając szerokiego pełnomocnictwa do podejmowania czynności prawnych spółki podjął działania wbrew woli udziałowców, którzy z sobie znanych przyczyn, zastrzegli łączną reprezentację spółki.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy, mając na uwadze treść art. 390 § 1 kpc, postanowił przedstawić wskazane wyżej zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu.

/tp/